

este într-adevăr sinonim, pentru unele sensuri, al cuvîntului de origine latină. Corespondentele lui sînt: v. sl. съдракъ «sanus», съдравкнѣ «idem»⁵; bg. здрав' 1. sănătos. 2. tare, puternic. 3. solid, de nădejde'⁶; s-cr. zdrav '1. sanus, validus. 2. integer'⁷; cf. și ucr. здоров, здоровий, rus. здоровый etc. După cum se vede, forma romînească provine dintr-un съдравнѣ (cf. forma citată din Mikl, *Lex.* 922), în care ѣ apare vocalizat în e, devenind ă după v (cf. sl. sl. *ovesă* > rom. *ovăș*)⁸.

Cu un sens apropiat se întîlnește dialectal în Transilvania, *citov*, *citav* 'întreg, nevătămat', care corespunde exact bulgar, *читав*, s-cr. *citav*.⁹ În ceea ce privește forma, sufixul *-av* apare și modificat foneticeste în *-ov*, ca și în *coșcov*, *hîlпов* (*hîлpav*).

Un sinonim parțial pentru adjectivul de origine latină *roșu* este *rumen*, întrebuințat cu sensuri concrete, referitoare, în primul rînd, la om: 1) (despre obraji sau buze) care bate în roșu; (despre persoane) cu fața îmbujorată. 2) (despre fructe și unele alimente) de culoare roșiatică. 3) (fig.) de un roșu aprins, trandafiriu'; arom. *arumin'* rumen'.¹⁰ Comp, în limbile slave: vsl. рѹмкнѣ 'ruber',¹¹ bg. *румен* (ex. *румено лице, румяна като ябълка*)¹², s-cr. *rumen*; cf. și verbul a se rumeni — bg. *руменя*, s-cr. *rumeniti se*, etc.

Din punct de vedere fonetic, se remarcă redarea lui ă prin e (în poziție neaccentuată), ca și în bulgara modernă și sîrbo-croată.

Pentru noțiunea opusă lui (*om*) *înalt* limba romînă folosește mai multe adjective: (*om*) *mic*, (*om*) *scurt* — în cea mai mare parte a teritoriului țării, în timp ce în Oltenia și unele părți ale Munteniei se folosește cuvîntul de origine slavă — *scund* (cf. ALRM I, 95), înregistrat în dicționare cu două sensuri: 1) mic de stat, scurt, mărunț (despre oameni). 2) (despre construcții, etc.) puțin înalt, puțin ridicat, jos'.

Corespondentele în limbile slave sînt: vsl. скѹдѣ 'qui est en quantité insuffisante',¹³ bg. *скден* (*скѹден*) 1) insuficient; 2) sărac'¹⁴; comp. și s-cr. *oskudan*

⁵ Fr. Miklosich, *Lexicon palaeoslovenico-graeco-latinum*, p. 922, L. Sadnik — R. Aitzetmüller, *Handwörterbuch zu den altkirchenslavischen Texten*, p. 127.

⁶ St. Mladenov, *Български тълковен речник с одлед към народните говори*, vol. I, p. 786.

⁷ F. Iveković i I. Broz, *Rječnik hrvatskoga jezika*, vol. II, p. 835.

⁸ În limbile slave actuale n-am găsit un astfel de adjectiv cu sufix.

⁹ Vezi, în afară de Berneker, SEW, I, 158 — A. Vaillant, «*Révue des études slaves*», VI, 1-2, p. 106-107.

¹⁰ I. Dalametra, *Dicționar macedo-romîn*, p. 28.

¹¹ Miklosich, *Lex.* 805; Sadnik — Aitzetmüller, *Hwb.*, p. 116.

¹² N. Gerov, *Речник на български език*, vol. V, p. 90.

¹³ A. Meillet, *Etudes sur l'étimologie et le vocabulaire du vieux slave*, II, Paris, 1905, p. 228; Sadnik - Aitzet., *Hwb.*, 120.

¹⁴ L. Andreicin ș. a., *Български тълковен речник*, Sofia, 1955, vol. III, p. 797.